

Englerods Så- og Planteskema

Planen for min køkkenhave i 2020

Hvis du har hentet denne PDF går jeg ud fra at du går med tanker om at dyrke dine egne grøntsager. Nedenstående skema er først og fremmest lavet for min egen skyld – for at holde et overblik over hvad jeg skal gro og hvornår jeg skal i gang med de forskellige afgrøder. Jeg er en glad amatør og jeg elsker at eksperimentere. Jeg har leget med at dyrke grøntsager siden 2014 i mindre skala og efter vi flyttede på landet i 2017 blev det muligt for mig at dyrke endnu flere grøntsager. Derfor vil alting ikke nødvendigvis være perfekt eller den helt ”*rigtige*” måde at gøre det på. Jeg har nørdet utallige haveprogrammer og læst en masse om emnet og så har jeg prøvet mig frem i min egen have. Du er velkommen til at bruge mit planteskema som inspiration.

Areal:

Køkkenhave tæt på huset: 15 højbede á 120 x 80 cm.

Frilandsjord (aflange bede): 60-70 m³.

Drivhus – drømmer om et stort drivhus.

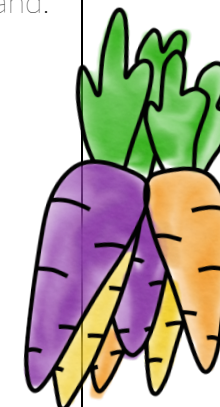
Indhold:

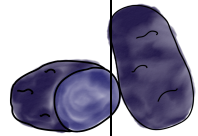
- Rodfrugter side 2-3
- Kålfamilien side 4-5
- Løg og porrer side 6
- Bælgfrugter, salat, squash og græskar side 7-8
- Tomat, agurker, chili og peberfrugter (friland og drivhus) side 9
- Krydderurter side 10-11
- Flerårige planter, buske og træer 12-13

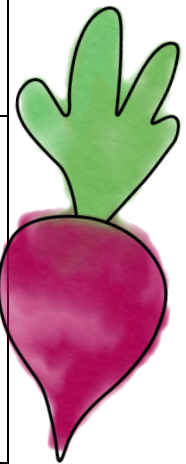
Rodfrugter

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Gulerødder	Flakkeese 2 (vintergulerod), Gulerod mix farver (sommer), Royal Purple	Ikke nødvendigt.	Sås direkte på friland fra slut marts og til midt juni.	35 cm mellem hver række i ca. 2 cm dybde – skal udtyndes.	Skal gødes ganske lidt. Dæk evt. med fiberdug /insektnet for at beskytte mod gulerodsfluer /larver (<i>mest aktive i små haver eller tæt på buskads, da de lever i buske</i>). Dyrk også gerne gulerødder ved siden af løg.	Fra slut juni af tidligt såede sommersorter, høst løbende hele sommeren. Høst vinter- gulerødder inden frost.	Vinter- Gulerødder kan opbevares vinteren over i sand.
Jordskokker	Arver fra min far (vælg de mest runde og glatte og plant dem)	Ikke nødvendigt.	Knoldene lægges fra sidst i februar, når jorden ikke er hård.	45-60 cm mellem hver række, ca. 4 jordskokker per meter og 10 cm dybt.	Moderat-høj gødning. Tilfør gerne kompost.	Høstes fra oktober- november.	De kan stå i jorden hele vinteren, men kan også opbevares i sand.

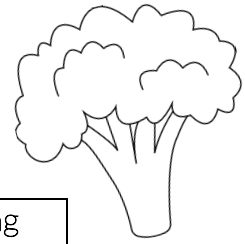

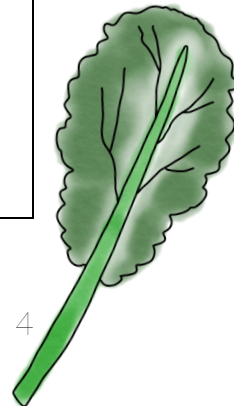
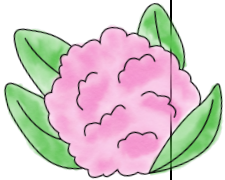
Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Kartofler	Lilla: Purple Rain Blå: Blå Congo, Rosa: Lily Rose, hvide: Linzer & Exquisa	De farvede kartofler kan forspires i en ægge-bakke eller papkasse fra marts.	Sættes ud i april, gerne med nogle ugers mellemrum, så høsten er fordelt.	50 cm mellem hver række, ca. 4 kartofler per meter og 10 cm dybt.	Moderat gødning.	Tidlige sorter høstes fra juni og helt til slut august.	Kan vinteropbevares – nogle sorter bedre end andre.
Pastinak	Pastinaca Sativa	Ikke nødvendigt.	Sås direkte på friland i slut april.	35 cm mellem hver række. Sås i 1 cm dyb rille. Udtyndes til 6 cm afstand.	Moderat gødning – pastinakker er glade for jord med en høj pH-værdi (7-7,5).	Høst fra slut september.	De kan stå i jorden hele vinteren, men kan også opbevares i sand.
Rødbede	Mix farver (gul, hvid og rød) og Detoit 2 – evt. bolsjerødbeder	Ikke nødvendigt, men kan forspires fra midt marts, som plantes ud i slut april – for tidlig høst midt sommer.	Kan sås direkte på friland og i højbede i slut april.	25 cm mellem hver række i 2 cm dybde. Skal udtyndes.	Moderat. Dæk gerne med fuglenet eller fiberdug for at beskytte frøene fra fugle (og mus).	Moderat. Dæk gerne med fuglenet eller fiberdug for at beskytte frøene fra fugle (og mus).	Kan vinteropbevares.
Knoldselleri	Albin	Forspires fra marts-april.	Sås direkte på friland fra slut april eller plantes ud senest midt juni.	35 cm mellem hver plante. Plantes ikke for dybt.	Skal gødes løbende.	Høst fra slut august til langt ind i efteråret.	Kan vinteropbevares.

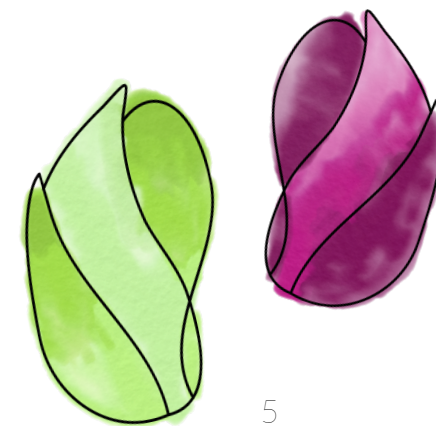
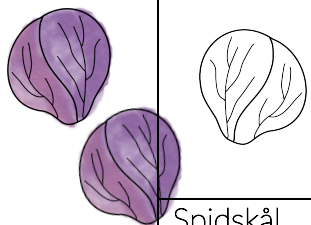
Kålfamilien

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Bladkål	Couve Galega <i>Brassica oleracea</i>	Kan forspires fra marts/April og plantes ud I maj.	Kan sås direkte på friland fra maj.	50 cm mellem hver plante. Sås i ca. 5 cm dybde.	Moderat. Skal løbende have gødning løbende. Beskyt mod sommerfugle larver og anvend insektnet.	Høstes ligesom grønkål, hvor der løbende plukkes blade.	Tåler mild frost og kan derfor stå ude vinteren over ved milde vintre. Planten er 2- årig, men kan også dyrkes som 1-årig.
Blomkål	Parmac (lyserød)	Kan forspires fra slut marts og plantes ud i slut april.	Kan sås direkte på voksestedet I slut april.	40 cm mellem hver plante, ca. 10 cm dybt.	Skal gødes en del og beskyttes mod kålsommerfuglen med fiberdug eller bionet.	Høst fra juli måned.	Høst efter behov i efteråret – kan ikke vinter- opbevares.
Broccoli	Summer Purple	Forspiring i april.	Udplantes I maj.	50 cm mellem hver plante.	Skal gødes en del og beskyttes mod kålsommerfuglen.	Høst fra juni.	Kan vinterdyrkes.
Grønkål	Westland Winter	Forspiring fra april eller senere.	Udplantes fra maj og senest i midt juli (er god at plante som 2. afgrød.	40 cm mellem hver plante.	Bør gødes løbende. Beskyt med bionet eller fiberdug.	Høst fra august og hele vinteren.	Tåler ned til 15 graders frost. Høstes løbende i løbet af hele efteråret og vinteren.

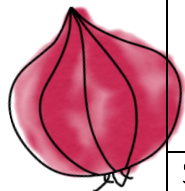
Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Palmekål	Nero di Toscana	Kan forspires fra marts/april.	Sås direkte på voksestedet eller plantes ud fra sidst i april.	40 cm mellem hver plante.	Bør gødes løbende. Beskyt mod kål- sommerfugle med bionet eller fiberdug.	Høst fra slut august, september og hele vinteren.	Tåler hård frost og kan stå ude hele vinteren. Pluk løbende blade.
Rosenkål	Groninger (grøn) og Red Bull (lilla)	Kan forspires fra april.	Sås direkte på friland eller plantes ud i maj.	45 cm mellem hver plante.	Gødes jævnlgt. Beskyt mod kålsommerfugle og kålfluer med bionet eller fiberdug.	Høst fra september og hele vinteren.	Tåler frost og kan høstes hele vinteren.
Spidskål	Brassica oleracea (rød) og Finderkraut (grøn)	Forspires i marts.	Udplantning i slut april. Kan også sås direkte på friland fra september.	50 cm mellem hver plante.	Gødes løbende. Beskyt mod kålsommerfugle og dræbersnegle.	Høst fra september og indtil der kommer frost sidst efterår - start vinter.	Kan opbevares i en kortere periode. Bør spises i sæsonen omkring høst.

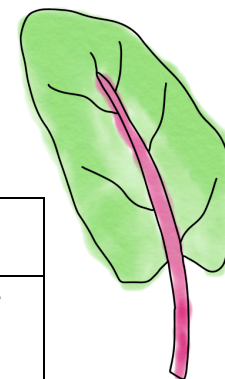
Løg og porrer

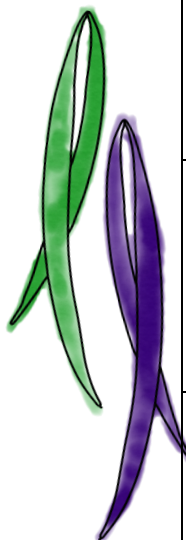
Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Hvidløg	Hortus	Ikke nødvendigt.	Sættes fra marts	10 cm afstand mellem hvert fed hvidløg.	Moderat gødet muld.	Fra juli	Opbevares tørt hele vinteren.
Porrer	Gigante de inverno 2 (mellem sen) og Autumm Giant 2 (vinterporre)	Kan forspires fra april eller maj. Brug forspingerne som 2. afgrøde efter sommer grøntsager.	<i>Mellem sen:</i> Sås på voksestedet fra slut april. <i>Vinterporre:</i> sås på friland fra maj og udtyndes.	Kan sås på voksestedet og udtyndes med 10 cm mellemrum. 5- 10 cm dybt.	Skal gødes løbende.	<i>Mellem sen:</i> Høst fra august <i>Vinterporre:</i> Høst fra september	<i>Mellem sen:</i> Kan vinter- opbevares <i>Vinterporre:</i> Tåler frost og kan overvintre og opbevares.
Rødløg	Red karmen	Du kan forspire løg fra frø selv eller købe sætte løg.	Sættes fra marts.	Plant sætteløgene i en 3 cm dyb rille med 10 cm mellemrum.	Moderat gødet muld.	3-4 måneder efter løgene er sat afhængig af vejret.	Kan vinter- opbevares.
Salatløg	Snowball	Du kan forspire løg fra frø eller købe sætteløg.	Sættes fra marts.	Plant sætteløgene i en 3 cm dyb rille med 10 cm mellemrum.	Moderat gødet muld.	3-4 måneder efter løgene er sat afhængig af vejret.	Kan vinter- opbevares.
Zittauerløg	Stuttgarter	Du kan forspire løg fra frø eller købe sætteløg.	Sættes fra marts.	Plant sætteløgene i en 3 cm dyb rille med 10 cm mellemrum.	Moderat gødet muld.	3-4 måneder efter løgene er sat afhængig af vejret.	Kan vinter- opbevares.

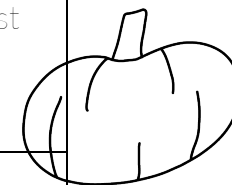
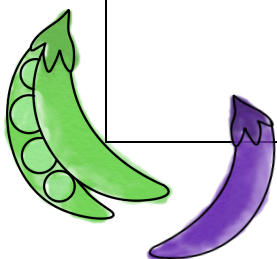
Bælgfrugter, salat, squash og græskar

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Bladbede	Magneta Sunset, Rhubarb Chard og Five Color Silverbeet	Ikke nødvendigt.	Sås på friland fra slut april (min 8 grader). Kan sås til vinterdyrkning fra september og ind i efteråret.	20-25 cm mellem hver plante og 40-50 cm mellem hver række. 2 cm dybde.	Let gødning. Kan blive ramt af bladlus eller dræbersnegle midt på sommeren, men lader du planten stå, skal den nok sunde sig igen.	Høstes fra maj til vinter. Stænger og blade trækkes af så planten hele tiden gror videre og danner nye blade.	De tåler kulde og kan derfor tåle at blive stående i jorden langt ind i efteråret og overvintre ved milde vintre.
Butternut squash (<i>vintersquash</i>)	Cucurbita Moschata	Forspires i drivhus eller vindueskarm fra april.	Plantes på friland midt i maj.	100 cm mellem hver plante.	Gødes moderat.	Høst fra august.	Kan vinteropbevares helt til og med december måned.
Bønner	Argus (grøn) og Amethyst (lilla)	Forspires fra april i vindueskarmen.	Kan sås på voksestedet eller plantes ud fra maj – senest midt juni.	20 cm mellem hver plante.	Skal ikke gødes.	Høst fra juli.	Spises indenfor få dage efter høst. Kan blancheres og fryses ned.
Spaghetti squash	Wilma	Forspires i vindueskarmen fra april.	Plantes ud på voksestedet i maj.	80 cm mellem hver plante.	Gødes moderat.	Høst fra september.	Kan vinteropbevares (mørkt og køligt).

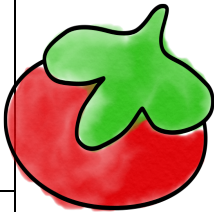
Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Spinat	Early Giant Leaf (tidlig) og Winter Gianat (sen).	Ikke nødvendigt.	Den tidlige spinat kan sås fra det tidlige forår (slut marts) og helt hen til efteråret. Vintersorten kan sås efterår og vinter.	Kan bredsås eller sås i rækker med 25 cm mellemrum i ca. 2 cm dybde.	Gødes løbende.	Hele sommeren og frem til frost. Begge sorter er kuldetålende.	Bør spises kort tid efter høst. Kan også blancheres og fryses ned.
Squash	Black Beauty (grøn), Lajkonik (grøn-stribet) og Ola Gabrilla (gul)	Forspires fra april-maj.	Plantet ud i fra maj og senest i juni.	80 cm mellem hver plante.	Gødes moderat.	Høstes fra juli. Bør høstes løbende inden de bliver for store.	Kan opbevares i en kortere periode. Smager bedst friske.
Græskar	Hokkaido	Forspires fra april-maj.	Plantet ud fra maj-juni.	100 cm mellem hver plante.	Gødes løbende.	Høstes i september-oktober.	Kan vinteropbevares helt til og med december måned.
Ærter	Senator (grøn) og Blauwschokker (lilla bælg)	Kan forspires fra april.	Sås på friland i eller plantes ud i maj.	25 cm afstand per plante i 5 cm dybde.	Gødning ikke nødvendigt.	Høst fra juni og juli. Kan sås flere gange på en sæson.	Spises friske eller kan blancheres og fryses ned.

Tomat, agurker, chili og peberfrugter (friland og drivhus)

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Agurker	Picolino F1 (skoleagurk) og Sonja (salatagurk)	Forspires i drivhus eller vindueskarm fra sidst april/start maj.	Begge sorter kan stå udendørs (friland) og i drivhus.	50 cm afstand mellem hver plante. Plantes ikke for dybt.	Skal have en del gødning løbende, fx direkte i kapillær- kassen.	Gødes løbende.	Smager bedst friske. Har du drueagurker er det oplagt at sylte dem.
Chili	Koh Tao (gul styrke 3-4) og Cayenne Hot Slim (rød styrke 6)	Forspires i vindueskarmen fra marts måned.	Plantes i drivhus eller på terrassen fra maj.	30-40 cm afstand per plante (afhængig af sort). Plantes ikke for dybt.	Gødes løbende.	Høstes fra juli.	Kan spises friske, bruges i madlavnings eller tørres.
Tomater	Tigerella (stribet - friland), Marmande (bøftomat)	Forspires i vindueskarmen fra marts måned.	Plantes ud på friland eller i drivhus fra maj måned.	50 cm afstand per plante. Må gerne plantes dybt.	Gødes løbende.	Høstes fra juli- september.	Kan holde sig overraskende længe, men kan fx koges til tomat- sauce og henkoges.
Peberfrugt	Olly F1 (klassisk rød peberfrugt)	Forspires fra marts i vindueskarmen.	Plantes ud i plantesæk eller højbed i drivhus fra maj/juni måned.	50 cm afstand per plante. Plantes ikke for dybt.	Gødes løbende.	Høst fra juli- september.	Spises kort tid efter høst. Kan blancheres og fryses.

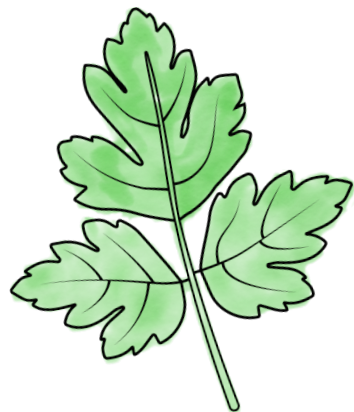

Krydderurter

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Basilikum	Rosie (rød/lilla basilikum)	Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantet ud fra midt maj.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Aller bedst når den er frisk. Kan også tørres.
Dild	Anethum graveolens L. vulgaris (medium tidlig sort)	Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Kan plantes ud fra midt marts til start august.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Aller bedst frisk.
Estragon		Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantet ud fra april.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Kan overvintre i drivhus eller overdækket på friland.
Mynte		Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantet ud fra midt april til midt juli.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Mynte er en staude kommer igen år efter år.
Koriander		Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Såning fra midt marts og frem til september.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Spis den frisk eller hak dem fint og frøs ned.

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Persille	Kruspersille og bred- bladet	Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantes ud fra start april og senest midt juli.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren og efterår på friland og året rundt i vindueskarmen.	Spis det frisk eller hak det fint og frys ned.
Rosmarin		Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantes ud i maj måned.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Rosmarin tåler ikke frost, men er flerårig og kan derfor dækkes til og overvintre.
Timian	German Winter	Kan forspires og dyrkes indendørs året rundt eller købes som potte.	Plantes ud fra midt april til midt juli.	Bredsåning.	Moderat gødning.	Hele sommeren på friland og året rundt i vindueskarmen.	Timian er flerårig og tåler mild frost i ikke for våd jord.

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Blommetræ	River's Early Prolific,		Træer plantes gerne i forår eller efterår.	Mindst 2,5 meters afstand	Gødes et par gange i løbet af sæsonen. Beskæres så lidt som muligt.	Sensommer.	Kan ikke vinteropbevares, men kan fryses ned.
Blåbær	Goldtraube, Duke, Heerma, Bluejay og Northland		Plant i foråret eller efterår.		Surbund (lav pH-værdi). Giv gerne rododendrongødning eller kompost en gang om året.	Hele sommeren afhængig af sort.	Kan fryses ned, hvis du har mange buske. Er skønne friske.
Brombær	Vilde					Sensommer.	Kan fryses eller laves til marmelade.
Ferskentræ	Prunus Persica 'Cardinal'		Udplant i forår eller efterår.		Gødes hyppigt i vækstperioden.	Sensommer.	Kan fryses, koges, men er bedst friske.
Hindbær	Malling Promise og vilde hindbær		Plant ud i foråret eller efterår.		Surbund. Giv gerne rododendrongødning eller kompost en gang om året.	Midt på sommeren og sensommer.	Kan fryses eller laves til marmelade.
Mirabella	Vilde					Sensommer.	Kan fryses eller laves til marmelade.
Jordbær	Både tidlige, mellemsene og sene sorter.	Jordbær formerer sig selv, hvorfra du kan flytte stiklinger til nye bede.	Sæt nye stiklinger i sensommer eller start forår.	25-30 cm afstand mellem hver plante.	Kun gødning i efteråret.	Høst hele sommeren afhængig af sort.	Kan fryses eller laves til marmelade.

Type	Sort	Forspiring/ Forkultivering	Såning /plantning	Afstand og dybde	Gødning og beskyttelse	Høst	Opbevaring
Kirsebærtræ	Prunus Domestica 'Sam'.		Træer plantes gerne i forår eller efterår.	Mindst 2,5 meters afstand	Gødes et par gange i løbet af sæsonen. Beskæres så lidt som muligt.	Fra juli- august.	
Pæretræ	Pyrus Communis Anna,		Træer plantes gerne i forår eller efterår.	Mindst 2,5 meters afstand	Gødes i foråret - gerne kompost.	Fra juli.	Kan opbevares til ind i efteråret.
Rabarber	Jordbærrabarber og vinrabarber.	Kan formeres ved deling eller du kan købe en plante på planteskolen.	Kan plantes i start forår eller sidst på sommeren.	75 cm mellem hver plante.	Kræver ikke særlig meget gødning.	Høst helst først på 2. året og først fuld høst på 3. året.	Kan fryses eller laves til marmelade.
Æbletræ	Rød Ananas		Træer plantes gerne i forår eller efterår.	Mindst 2,5 meters afstand	Gødes i foråret - gerne kompost.	Høst fra juli.	Kan vinteropbevares.

